

## SBNZ – Predlog projekta

### Sistem za prevenciju vršnjačkog nasilja i zlostavljanja

#### Članovi tima

- Nemanja Jevtić, SW 45/2017

#### Motivacija

Nasilje u današnje vreme je veoma prisutno u svakodnevnom životu ljudi. Sa nasiljem se susrećemo još u ranoj mladosti, u osnovnoj školi. Zato oni koji čine nasilje moraju biti detektovani, a njihovo ponašanje se mora popraviti ili adekvatno kazniti. Ideja je da postoji sistem koji će na osnovu učenikovog ponašanja detektovati stepen rizika od vršnjačkog nasilja i predložiti adekvatne mere, što omogućuje brže i efikasnije delovanje zaposlenog nastavnog osoblja (nastavnik, stručna služba, direktor).

#### Pregled problema

U razgovoru sa stručnim licima škole, činjenica je da je problem vršnjačkog nasilja prisutan ali da dokumentacija o počiniocima, preduzetim merama kao ni rezultatima mera nisu jasno vidljive ili su samo delimično zabeležene. Vođenje te dokumentacije je prepušteno svakom nastavniku za sebe. Tako se dešava da se svake četiri godine svi učenici stavljaju u istu ravan pri čemu se „izgube“ oni učenici skloni nasilju.

Ovim sistemom obezbedilo bi se kontinuirano praćenje učenika tokom celokupnog školovanja, od prvog razreda osnovne do kraja srednje škole. S obzirom da ne postoji tačno dostupna rešenja za reagovanje na nasilje, rešio sam da kreiram jedan deo pedagoškog kartona koji će predlagati vaspitne mere. Zbog kompleksnosti pojma „nasilje“ ovaj sistem uzima u obzir nivo nasilja, tip nasilja i nivo sklonosti ka nasilju kod učenika te da na osnovu toga učenik dobija prikladnu vaspitno-disciplinsku meru.

## Metodologija rada

Sistem podržava rad sa 3 tipa korisnika:

- Učenik (roditelj/staratelj)
  - o Učenik je opisan informacijama kao što su:
    - Ime
    - Prezime
    - Datum rođenja
    - Nivo sklonosti ka nasilju
  - o Učenik ima uvid u svoj karton, tj. istoriju vaspitno-disciplinskih mera i oblika nasilja bez mogućnosti ispravke.
- Nastavnik (odjeljski starešina)
  - o Nastavnik ima uvid u kartone svojih učenika, tj. istoriju vaspitno-disciplinskih mera i oblika nasilja. Nastavnik ima mogućnost unosa o ponašanju učenika.
- Administrator (pedagoško-psihološka služba)
  - o Dodavanje novog odeljenja
  - o Dodavanje novog učenika
  - o Pregled kartona, tj. istorije pedagoško-disciplinskih mera svih učenika i njihovog ponašanja

Postoje različiti nivoi sklonosti nasilju kod učenika:

- Učenik nije sklon nasilju
- Učenik je sklon lakšem obliku nasilja
- Učenik je sklon srednjem obliku nasilja
- Učenik je sklon težem obliku nasilja

Postoje nekoliko nivoa, tipova i oblika nasilja koji mogu da se dese.

1. nivo

- Fizičko nasilje
  - Udaranje čvrga
  - Guranje
  - Štipanje
  - Gađanje
  - Saplitanje
  - Šutiranje
  - Prljanje
- Verbalno nasilje
  - Omalovažavanje
  - Ogovaranje
  - Vredjanje
  - Ruganje
  - Nazivanje pogrdnim imenom
  - Psovanje
  - Etiketiranje
- Socijalno nasilje
  - Odbacivanje iz grupe
  - Ismevanje
  - Širenje glasina
- Seksualno nasilje (sa seksualnom konotacijom)
  - Dobacivanje
  - Psovanje
  - Komentari
  - Etiketiranje
  - Seksualna gestikulacija
- Informaciono nasilje
  - Uznemiravajući pozivi
  - Uznemiravajuće poruke

## 2. nivo

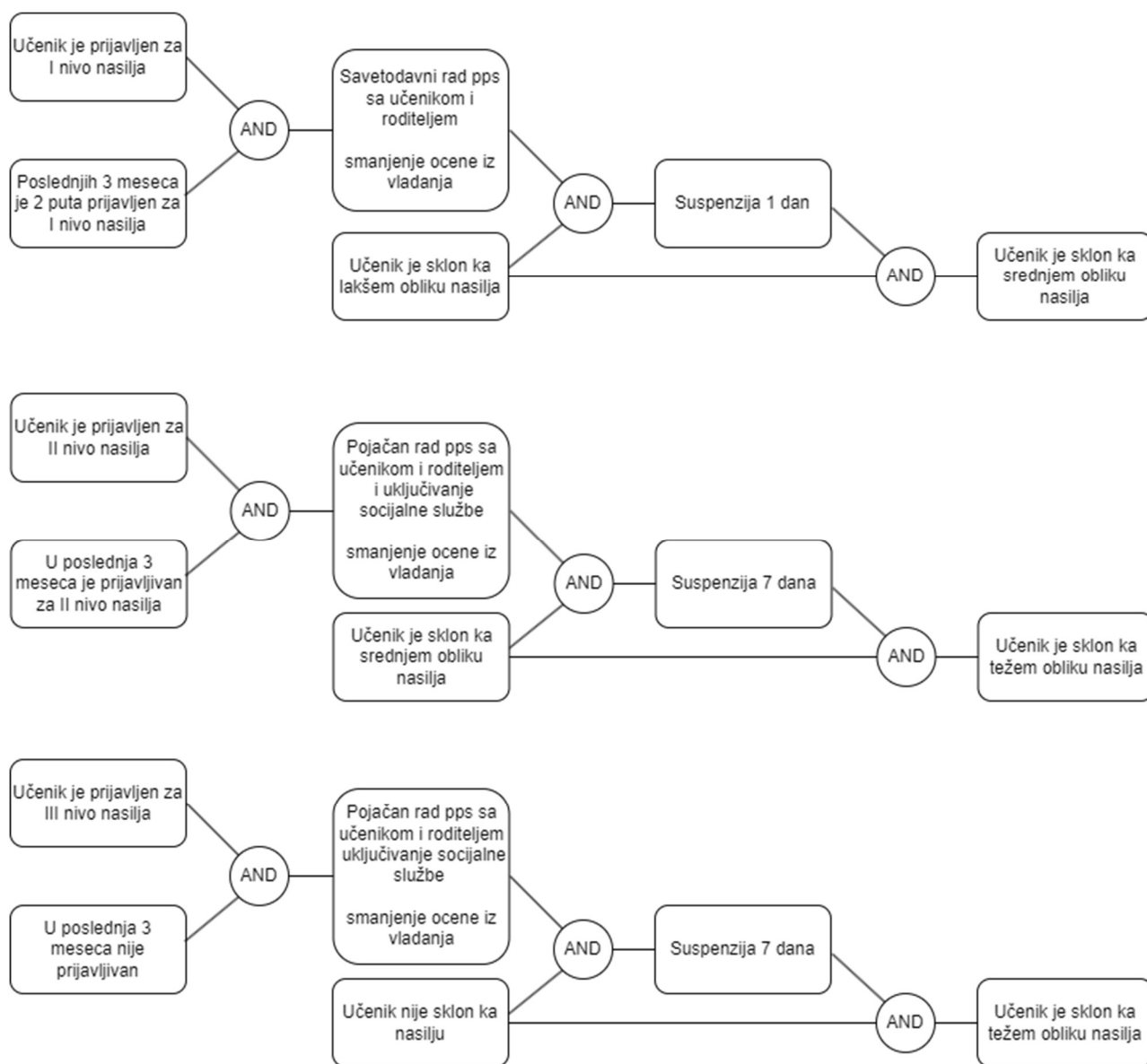
- Fizičko nasilje
  - Šamaranje
  - Udaranje
  - Cepanje odela
  - Gaženje
  - Pljuvanje
  - Uništavanje imovine
  - Izmicanje stolice
  - Čupanje za uši i kosu
- Verbalno nasilje
  - Ucenjivanje
  - Pretnje
  - Nepravedno kažnjavanje
  - Zabrana komunikacije
- Socijalno nasilje
  - Spletkarenje
  - Ignorisanje
  - Manipulisanje
  - Iskorišćavanje
- Seksualno nasilje
  - Dodirivanje
  - Pokazivanje pornografskog materijala
  - Pokazivanje intimnih delova tela
  - Svlačenje
- Informaciono nasilje
  - Snimanje i širenje video zapisa
  - Zloupotreba društvenih mreža

### 3. nivo

- Fizicko nasilje
  - o Tuča
  - o Davljenje
  - o Uskraćivanje hrane
  - o Napad oružjem
  - o Izlaganje niskim i visokim temperaturama
- Verbalno nasilje
  - o Zastrašivanje
  - o Ucenjivanje uz ozbiljnu pretnju
  - o Navođenje na korišćenje psihoaktivnih supstanci
- Socijalno nasilje
  - o Iznuđivanje novca ili stvari
  - o Maltretiranje grupe prema pojedincu
  - o Organizovanje zatvorenih gupra (klanova) koji ima za posledicu povređivanje drugih
- Seksualno nasilje
  - o Podvođenje
  - o Silovanje
- Informaciono nasilje
  - o Snimanje i širenje video zapisa sa nasilnim scenama
  - o Dečija pornografija

Svi ovi navedeni podaci predstavljaju ulaz u sistem. Na osnovu podataka koje nastavnik unese sistem treba da predloži adekvatnu vaspitno-disciplinsku meru.

Ukoliko je učenik prijavljen za nasilje iz prvog nivoa, a u prethodnih tri meseca je dva puta prijavljen za nasilje iz prvog nivoa, onda je neophodan savetodavni rad pedagoško-psihološke službe sa tim učenikom i njegovim roditeljima i smanjuje mu se ocena iz vladanja. Ukoliko je neophodan savetodavni rad, posmatra se nivo sklonosti učenika ka nasilju i na osnovu tog nivoa se određuje kazna – u ovom slučaju to je suspenzija iz škole na jedan dan (narednog dana učenik ne ide u školu). Nakon izdavanja kazne, sistem podiže nivo sklonosti učenika ka nasilju na sklonost ka srednjem obliku nasilja (prvi lanac pravila u diagramu). Povećani nivo sklonosti ka nasilju znači da će naredne kazne za učenika biti ozbiljnije ukoliko nastavi sa lošim ponašanjem.



Dijagram ilustruje tri lanca sa *forward chaining*-om do 3. nivoa dubine.

#### Baza znanja:

Učenik je prijavljen za I nivo nasilja i  
u prethodna 3 meseca je manje od 2 puta prijavljen za I nivo nasilja  
=> neophodan je savetodavni rad nastavnika sa učnikom i roditeljem

Savetodavni rad nastavnika sa učnikom i roditeljem i  
učenik nije sklon ka nasilju ili je sklon ka lakšem obliku nasilja  
=> učenik dobija opomenu

Učenik je dobio opomenu i  
učenik nije sklon ka nasilju  
=> povećanje nivoa sklonosti ka nasilju na lakši

Učenik je prijavljen za I nivo nasilja i  
u poslednjih 3 meseca je barem 2 puta prijavljen za I nivo nasilja  
=> neophodan je savetodavni rad pedagoško-psihološke službe sa učnikom i roditeljem i  
smanjenje ocene iz vladanja

Učenik je prijavljen za I nivo nasilja i  
u poslednjih 3 meseca je barem 1 prijavljen za II nivo nasilja  
=> neophodan je savetodavni rad pedagoško-psihološke službe sa učnikom i roditeljem i  
smanjenje ocene iz vladanja

Učenik je prijavljen za I nivo nasilja i  
u poslednjih 3 meseca je barem 1 prijavljen za III nivo nasilja  
=> neophodan je pojačan vaspitni rad nastavnika sa učnikom i  
smanjenje ocene iz vladanja

Savetodavni rad pedagoško-psihološke službe sa učnikom i roditeljem i smanjenje ocene iz  
vladanja i  
učenik je sklon bilo kom obliku nasilja  
=> suspenzija učenika iz škole na 1 dan

Suspenzija učenika na 1 dan iz škole i  
učenik je sklon lakšem obliku nasilja  
=> povećanje nivoa sklonosti ka nasilju na srednji oblik nasilja

Učenik je prijavljen za II nivo nasilja i  
u poslednja 3 meseca nije prijavljen  
=> neophodan je pojačan vaspitni rad nastavnika sa učnikom i  
smanjenje ocene iz vladanja

Pojačan vaspitni rad nastavnika sa učnikom  
=> suspenzija učenika iz škole na 3 dana

Suspenzija učenika iz škole na 3 dana i  
učenik nije sklon ka nasilju  
=> povećanje nivoa sklonosti na srednji

Učenik je prijavljen za II nivo nasilja i  
u poslednja 3 meseca je barem jednom prijavljen za 1 nivo nasilja  
=> neophodan je pojačan rad pedagoško-psihološke službe sa učenikom i roditeljem i smanjenje  
ocene iz vladanja

Pojačan rad pedagoško psihološke-službe sa učenikom i roditeljem i smanjenje ocene iz vladanja i  
učenik nije sklon ka nasilju ili je sklon ka lakšem obliku nasilja  
=> suspenzija učenika iz škole na 3 dana

Pojačan rad pedagoško psihološke-službe sa učenikom i roditeljem i smanjenje ocene iz vladanja i  
sklon ka srednjem obliku nasilja ili je sklon ka težem obliku nasilja  
=> suspenzija učenika iz škole na 7 dana

Suspenzija učenika iz škole na 3 dana i  
učenik je sklon ka lakšem obliku nasilja  
=> povećanje nivoa sklonosti ka nasilju na srednji oblik nasilja

Učenik je prijavljen za II nivo nasilja i  
u poslednja 3 meseca je barem jednom prijavljen za II nivo nasilja  
=> neophodan je pojačan rad pedagoško-psihološke službe sa učenikom i roditeljem i smanjenje  
ocene iz vladanja

Učenik je prijavljen za II nivo nasilja i  
u poslednja 3 meseca je barem jednom prijavljen za III nivo nasilja  
=> neophodan je pojačan rad pedagoško-psihološke službe sa učenikom i roditeljem i uključivanje  
socijalne službe i smanjenje ocene iz vladanja

Pojačan rad pedagoško-psihološke službe sa učenikom i roditeljem i uključivanje socijalne službe i  
smanjenje ocene iz vladanja  
=> suspenzija učenika iz škole na 7 dana

Suspenzija učenika iz škole na 7 dana  
=> povećanje nivoa sklonosti ka nasilju na teži oblik nasilja

Učenik je prijavljen za III nivo nasilja i  
u prethodna 3 meseca nije prijavljivao  
=> neophodan je pojačan rad pedagoško-psihološke službe sa učenikom i roditeljem i uključivanje  
socijalne službe i smanjenje ocene iz vladanja



Učenik je prijavljen za III nivo nasilja i  
u prethodna 3 meseca je barem jednom prijavljen za bilo koji nivo nasilja  
=> neophodan je pojačan rad pedagoško-psihološke službe sa učenikom i roditeljem i uključivanje  
socijalne službe i tužilaštva i MUP-a

Pojačan rad pedagoško-psihološke službe sa učenikom i roditeljem i uključivanje socijalne službe i  
tužilaštva i MUP-a i  
učenik je sklon ka lakšem, srednjem ili težem obliku nasilja  
=> ispisivanje učenika iz škole i upisivanje u drugu školu

Učenik je ispisan iz škole i prebačen u drugu školu i  
učenik je sklon bilo kom obliku nasilja  
=> povećanje nivoa sklonosti ka nasilju na teži